

УСТИНЮЮТЬ КОШТИ ОБОРОНИ НА 35 БІЛІОНІВ

КІНЕЦЬ ВІЙНИ В КОРЕЇ ПЕРЕДБАЧЕНИЙ В ЛЮТИМ.
Вашингтон, 22 серпня. — Уряд передбачує, що кошти оборони в бюджеті на біжучий скарбовий рік, 1950-51, дійдуть до 35 біліонів доларів, а на два найближчі роки після того вони вийснуть по 50 біліонів. Ці цифри оприлюднює уряд на підставі свідчення секретаря оборони в конгресових комісіях в місяці липня. Самі кошти

РОЗПАЛЕНО ОГОНЬ В НАЙБІЛЬШІЙ АТОМОВІЙ ПЕЧІ

У віддалі 75 миль від Нью-Йорку, у місцевості Брукгевен на Лонг Айленді, пущено в рух найбільший в Америці — а може й у світі — атомовий реактор у вівторок 22 серпня. Щоб збудувати таку піч, треба було три роки часу і \$25,000,000 витратити. Ще треба буде кілька місяців, щоб її наповнити ураном і довести операції до повного розгону. Коли піч буде наповнена, тоді вона витворюватиме тепло на 30,000 кіловатів. Інженери переводять студію, чи кошти інсталяції принесуть належну користь у продукції сили. Якщо б використати піч на продукцію електрики, тоді вона може вистачити на потребу містечка з 2 до 3 тисяч мешканців. Однак в теперішній випадку не йдеться про продаж електричної сили, а про вироб нейтронів для використання при наукових дослідженнях. Один з дослідів буде в ділянці атомового знання, щоб пізнати, як атом збудований і чому атом діє так, як досі звісно. Крім того реактор має послужити і для практичних цілей, а саме для створення з реакторної водної бомби і для виробу атомової зброї. Новий реактор є шостим з чотирьох реакторів, збудованих в США.

НОВИЙ МЕНОР МІСТА НЬО ЙОРКУ.

Після резиґнації Вільяма О'Двайєра зі становища посади міста Нью-Йорку, щоб обійняти становище посла в Мексикі, його місце має обійняти президент міської ради, Вінсент Р. Імпелітері. Його урядування має початися від 1 вересня, однак вже від тепер він належить до бюро О'Двайєра, щоб заміняти його в справах міста. Найважче буде для нього опанувати програму міських будов на найближчу майбутність.

СЕНАТ УХВАЛИВ ПЛАТНЮ ДЛЯ РОДИН ВОЯКІВ

Сенат ухвалив законопроект, на підставі якого родини воїнів будуть діставати від \$45 до \$75 місячно на утримання. Ухвала перейшла одноголосно.

ПРИЛАДИ ДО ОСТОРОЖИ ПЕРЕД НАПАДОМ З ПОВІТРЯ.

Нью-Йорк. — Якщо наспіють вісти про наближаючий напад ворога з повітря, місто Нью-Йорк буде мати наглі повідомлення про це цілком низкою приладів, які будуть діяти за потисненням гузика. Вже тепер виняткова сітка повідомлень по радіо і телевізії, як це оприлюднив Н. Сіґел, директор оборонних комунікацій. Сигнали по радіо тільки доповняють сигнали пересилані сиренами, які будуть устатковані в стратегічних місцях.

ЗАГАЛЬНИЙ ВИШКІЛ „ТЕПЕР, АБО НІКОЛИ“

Вашингтон. — Сенатор Милард Е. Гайдінґс, голова Комісії збройних сил, закликає негайного діяння Конгресу над проектом загального військового вишколу, бо — „як ми цього не зробимо тепер, може загально не будемо мати нагоди це перевернути“.

В АМЕРИЦІ

● Калліґія Чотирьох Капелінів будувати на підпорі Темпл університету в Філадельфії. На стіні буде поміщений образ чотирьох капелінів, які загинули на кораблі Дорчестер в 1943 р.
● Резерва золота в США досягла 700,000,000 унцій, вартості 25 біліонів доларів. Це 60 відсотків усього золота в світі. Воно призначене у Форт Накс у штаті Кентукі.
● Цин харчових продуктів від 15 червня до 15 липня піднісся на 1,4 відсотків, як це оприлюднює департамент праці. Внаслідок такого оприлюднення підприємство Джене-рал Моторс піднісє платню робітникам по 5 ц. на годину. Така є умова між юнією автомобільних робітників і підприємством.
● Арештували ще одного інкуку-ця за крадіж автомобіля. Арештований Санфрід Лорес Саймонс в Денвер, Кол. — Він твердить, що узяв собі „на пахтук“ пробку з плутоном в лабораторії в Лос-Аламос, Н. М.
● Нові підбурені гроші появилися в Нью-Йорку й околиці. Це 10 і 20 доларові банкноти, знамениті підбурені. Вони мають букви І та Н, які вказують на дирекцію Федеральної Резерви в Мінеаполіс і Ст. Луїс.

СОВЕТИ БРЕШУТЬ, ЯК ГІТЛЕР...

АМЕРИКАНСЬКИЙ І БРИТАНСЬКИЙ ПРЕДСТАВНИКИ В О. Н. ЗАКИДУЮТЬ СОВЕТАМ БРЕХЛИВУ ТАКТИКУ ГІТЛЕРА. — ОСТІН НАЗІВАЄ СОВЕТИ АРХИАГРЕСОРАМИ.
Лейк Сокоес, 23. серпня. — Советський Союз наслідує тактику Гітлера в переконанні, що чим більша брехня, тим є більші можливості, що в неї повірять — твердили вчора американський і британський представники в Раді Безпеки Об'єднаних Націй, Ворен Р. Остін і сер Гледвін Джебб, відповідаючи на безглузді твердження советського представника Я. Ма-

МОЖЛИВІСТЬ РОЗБУДОВИ АМЕРИКАНСЬКОЇ АРМІЇ В НІМЕЧЧИНІ

Франкфурт, 23. серпня. — В поінформованих американських колах тут стверджують, що Вашингтон серйозно розглядає можливість відповідної розбудови і скріплення американських збройних сил в Німеччині, у зв'язку з теперішньою кризою. Ці проблеми розглядають в столиці США незалежно від Атлантичного Пакту, і вони були предметом уваги ще заки західно-німецький канцлер д-р Аденауер, звертався до західних альянтів з пропозицією збільшити їхні заголи в Німеччині та дозволити на створення відповідної німецької оборонної сили. Існують можливості, що теж французькі і британські сили в Німеччині будуть вкоротці скріплені, але це не стоїть в жадному зв'язку з планами США. Стверджується, що під цю пору американські збройні сили, отже армія, авіація і флот, мають в Німеччині всіх разом около 110,000 воїків. Пропозиція збільшити ці сили базується головню на думці, що американські новобранці матимуть в Німеччині першорядну нагоду для вишколу, тоді як їх приваєність в Європі — матиме рівночасно знаменитий психологічний вплив на схильовані наявності більшовицької загрози настрої європейців. Стверджується, що американські збройні сили не мали б бути головною обороною силою в Європі, тільки доповняти європейські, включно зі за-

ЗНАВЕЦЬ ПЕВНИЙ, ЩО РОСІЮ МОЖНА СТРИМАТИ ВІД АГРЕСІЇ

Вашингтон, 22 серпня. — Джордж Ф. Кенан, урядовий експерт в російських справах, заявив, що Америка може зберегти світовий мир і демократію, якщо зорганізує сильну армію і втримас холодно теперішній провід у світі. Кенан є кар'єрний дипломат. Свого часу під анонімним підписом „Х“ він зробив начерк американської політики для стримання Росії. Цей начерк був надрукований в 1947 р. в „Квартальних Записках для уряду у відношенні до Росії“. Теперішню думку він виявив на розмові з кореспондентами в департаменті стейту. Він клав натиск на те, що збройна сила Америки мусить бути втримана на довгі часи. Другою передумовою є переконання наших союзників, що ми рішені по-могти їм так, як би їхні інтереси були нашими інтересами. На домашньому фронті нам треба підйому духа і поступового розв'язування наших проблемів — твердив Кенан.

НАНАДСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ СКЛИКАНИЙ В СПРАВІ ЗАЛІЗНИЧОГО СТРАЙКУ

Монтреал, Канада. — Залізничний страйк на краві розміри, спричинив застій на залізничних підприємствах Канадів Нешенел Рейлвей й Канадів Пасифік Рейлвей. Водночас з припиненням залізничного руху перервано телеграфічний службу. В Оттаві прем'єр Луї Ст. Лоран оприлюднив, що він скликає парламент для наладнання страйку. Однак наради парламенту можуть бути відложені через нестачу комунікацій для приїзду послів.

ЗАГАДОНІ СМЕРТЬ УКРАЇНЦІВ В ІСПАНІЇ

З Мадриду наспіло повідомлення, що там серед загадочних обставин згинув український Петро Демчук. До Іспанії він прибув недавно і перебував там як кореспондент швайцарської преси.

ВОРОГ ПРОДОВЖУЄ БЕЗУСПІШНІ АТАКИ В КОРЕЇ

АМЕРИКАНЦІ І СОЮЗНИКИ ВІДБИЛИ ДВА ДАЛЬШІ НАСТУПИ ЧЕРВОНИХ НА ЦЕНТРАЛЬНОМУ І ПІВДЕННОМУ ФРОНТАХ

Токіо, 23. серпня. — Північно-корейські комуністичні війська продовжували вчора і сьогодні вранці штурмувати оборонні лінії американських і союзницьких військ в Корей, зокрема на центральному фронті на північ і північний захід від Тайгу та на захід від Масан на південному секторі фронту. Всі їхні спроби наступу були відбиті з великими для них втратами. В повідомленнях з фронту стверджується, що американські і південно-корейські оборонні сили держать свої позиції, відбиваючи ворожі наступи та завдаючи ворогові великих втрат в людях і матеріалі. Вчора перед вечором сильні з'єднання ворожих військ на північ від Тайгу були потрапили обійти з флангу 27 полк піхоти та відтати його від командування. Негайна протакція американських військ, при видатній підтримці авіації, перешкодила ворогові поширити свою лінію і відбила його з великими втратами для нього на давні позиції. Тільки розбиті танки і трупи вбитих воїків залишилися на місці битви. До локальних боїв приходило і на інших ділянках цього ж фронту.

На південній ділянці фронту приходило під час вчорашнього дня до багатьох місцевих ворожих наступів і американські та південно-корейські протинаступів. Деякі важливі стратегічні місця, головню височини, що панують над околицею, впродовж дня кілька разів переходили з рук до рук. Південно-корейські морські піхоти продовжували опанувати ділянки на острові Тонґйонг та доконала нього.

Стверджується знову збільшення ворожого напору на східній ділянці фронту здовж побережжя. Південно-корейські війська, що переслідували ворога після відкинення його з міста Поганг, натрапили тепер на сильний ворожий артилерій-

ФРАНЦІЯ ЗАПОВІДАЄ ВИСИЛКУ СВОЇХ ВІЙСЬК НА КОРЕЮ

Париж, 23. серпня. — Французький уряд сьогодні повідомив про своє рішення вислати на Корею до боротьби проти комуністичних агресорів відповідну кількість своїх сухопутних військ. Рішення це винесено вчора на засіданні уряду в літньому палаці президента. Воно буде передане французьким міністром закордонних справ в окремому листі до генерального секретаря Об'єднаних Націй. Тільки після того подані будуть до відома подоро-

ІТАЛІЯ ГОТОВА ПРОДУКУВАТИ ЗБРОЮ ДЛЯ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ОБОРОНИ

Рим, 23. серпня. — В італійських урядових колах неофіційно стверджують, що італійська індустрія в потребі може віддати 50% своєї спроможності: ресурсів, продукційних можливостей і людської сили до розпорядження країн Атлантичного Пакту для забезпечення їх відповідною кількістю зброї, амуніції і вираду для оборони на випадок агресії. Італійська індустрія може продукувати амуніцію і зброю, всякого роду автомашини, танки, літаки, військові уніформи та інші продукти, необхідні для західної оборони. Додається, що італійська промисловість сьогодні, крім німецької, є в Європі єдиною, що прагне нижче спроможності. Тим самим передаючи їй окремих завдань в європейському зброєному в нічому не стояла б на перешкоді нормального господарства та відбудови. Окрему увагу звертається на італійську спроможність будувати кораблі. В італійських колах вважається, що найближча зустріч міністрів закордонних справ США, Британії і Франції в Нью-Йорку наступного місяця може винести і під цим оглядом відповідні рішення.

В СВІТІ

● Азієць астрологи вичитали на зорях, що Америка і Британія будуть у війні з більшовиками вже в половині вересня.
● Яків Малин, советський представник в Раді Безпечки, одержує кожного дня з усього світу велику кількість листів, нічних фільмів з ірис в італію. Він не признається, що в тих листах пишеться.
● Бельгійці готові вислати около 1,000 добровольців до боротьби проти комуністичних агресорів в Корей — повідомляється неофіційно. Данія зі свого боку запропонувала висилку двох санітарних кораблів.
● Сходи з жидівських нагробників, що й досі є в школі в Кобленці, у французькій зоні Німеччини, на що звернув увагу французькому високому комісареві американської комісар Джан Д. Мек Клод. Сходи з нагробників побудовано за часів Гітлера.
● Ірландія цілком симпатизує з Об'єднаними Націями в їх боротьбі проти комуністичної агресії в Корей, але свого війська так не збирається висилати туди — стверджують кореспонденти.

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays
by the Ukrainian National Association, Inc.
at 61-63 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J.
on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130
of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На пів року	\$5.25	Six months	\$5.25
На три місяці	\$2.75	Three months	\$2.75
В Джерсі Сіті і закордоном:			
На рік	\$12.00	One year	\$12.00
На пів року	\$6.50	Six months	\$6.50
На три місяці	\$3.50	Three months	\$3.50
Число з понеділка (з англійською частинкою):			
На рік	\$3.00	One year	\$3.00
На пів року	\$2.00	Six months	\$2.00
Кожна зміна адреси коштує 10 центів.			
За оголошення редакція не відповідає.			
Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.			

НА ВОЄННІЙ СТОПІ

Америка є вже у справжній війні, хоч в дипломатичній мові говориться тільки про „поліційну акцію“ Об'єднаних Націй. Наразі Америка воює в Кореї, хоч ні з Кореєю, ні з корейським народом. Дивно це положення, але в такій самій мірі дивною є й ціла міжнародна політика, яка допускає в Об'єднаних Державах до одного столу нарад з повними правами і тих, що є демократами та прямують до світового замирення, як і тих, які є тоталітаристами і агресорами.

Говорячи простою і усім зрозумілою мовою Америка є вже в справжній війні з Советами. Правда, це діється тільки на одному відтинку, але це не міняє справи. Вправді ця війна може кожної хвилини покінчитись і може наступити перемир'я, чи навіть замирення, та це буде тільки хвилимовим явищем. Воєнний конфлікт Америки з Советами, який почався в Кореї, не може покінчитись полагодою корейської проблеми, бо подібні конфлікти будуть вибухати силою самих обставин — скорше чи пізніше — теж і в інших країнах. Отже, якщо не рахувати на чуда, Америці прийде ще довго воювати, а якщо б настала яка передішка на теперішньому бойовому фронті, то цілком певно не буде її на домашньому. Воєнне поготівля далі існуватиме.

На цю обставину звертає увагу, між іншими, американська економічна коментаторка, Силвія Ф. Портер, яка хотіла б підготувати завчасу психологічно весь американський загаль до тих перемін у господарському житті, які мусять наступити та чинити яких відчужено вже незабаром, бо вже цієї осені.

Силвія Портер заповідає з притиском, що щоб не сталося і як Кремль не обдурив би ще й тим разом Об'єднані Держави та демократії щодо свого миролюбства, Америка буде так далі збройно і підготуватись до війни в такому розумінні, що збройний конфлікт між Злученими Державами і СРСР неминучий. Такий стан, каже вона, може тривати рік-два, але може тривати і десять років і буде величезним тягарем для цілого населення. Щоб такий великий тягар витримати, треба себе до цього підготувати — емоційно, фізично й фінансово. Чим скорше це станеться, пише Портер, тим краще для кожного з нас і для цілої нації, бо станемо сильнішими і добре приготувані на той момент, коли прийде збройно розправлятися з Советами.

Як легко догадатись, спадуть на кожного з нас дуже скоро нові фінансові тягари, нові податки, які не будуть малі, а тільки з кожним роком збільшатись. Прийде жити ощадніше й привикати обходитись без деяких вигод, хоч харчів і того, що кінцево, буде подостатком. Ціле наше життя буде згодом під економічною контролею, а теперішній наш долар не вдержиться при тій вартості, яку має сьогодні.

Не хочемо заповідати ще інших обмежень, чи економічних негод та фінансових втрат. Вони мусять прийти і це є та ціна, яку треба буде заплатити за свободу, за безпеку країни перед варварським тоталітаризмом і більшовизмом, що в поході. Це ціна за те, щоб в наступі Москви на Америку та остання могла перемогти.

Як бачимо, це мова про вже почату, дуже серйозну підготовку Америки до остаточного розправу з кремлівською агресією та більшовизмом. Вона необхідна. За таку треба й брати і в такому переконанні здійснити.

„ДОКТРИНА СТАССЕНА“

Промова Гарольда Стассена, голови Пенсильванського Університету, щоб остергати Соевти перед наслідками дальшої агресії, не минула без відгуків. Як відомо Стассен домагається, щоб Конгрес ухвалив резолюцію такого змісту, що Америка зв'язується на війну з Росією „якщо комуністичні імперіалістичні сили підуть агресією в якійнебудь частині світу“.

Цю резолюцію мали б наперед одобрити Об'єднані Нації. Завваги в пресі з нагоди цієї пропозиції, яку Волтер Липман називає „доктриною Стассена“, зводяться до виявлення труднощів переведення такої резолюції, хоч, на перший погляд, вона видається приманливою і легкою до ухвали. Насамперед щодо самої ухвали: В американському Конгресі це ще виглядало б можливим, якщо Америка була належно підготована до війни. Бо що можуть значити Стассенові слова: „Атака в Індокитаю або в Бурмі... значиме тільки, що війна прийде до Москви, на Уралі і на Україні?“. Це ніщо інше, як американський ультимат Росії. Але ультимат це найповажливіша справа в дипломатії. Його треба ясно зредувати, а хто ставить ультимат, мусить теж розуміти і його наслідки. Як

що країна, котрій такий ультимат поставлений, його відкине, то після того приходять виповідження війни. Хто знов хоче ризикувати війною, мусить бути до неї готовий. Загалом кажуть, що Злучені Держави пригтовляються до війни з Росією. З цієї метою зорганізовано Північно-Атлантичний Оборонний Пакт та позаключувано інші договори. Однак до викінчення оборонних пригтовувань ще далеко і тому не легко відповісти на питання, чи така резолюція ухвалювати. Що інше, го оборонна війна, коли її хтось накине, а що іншого плянована пересторога, яка може спровокувати війну.

Крім ухвали резолюції в американському Конгресі, Стассен пригадує, що вона повинна бути одобрена Об'єднаними Націями. Тут далеко важча справа ніж з Конгресом. В О. Н. засідають такі держави, як Англія, Франція, Скандинавські держави, Індія, Арабія, Палестина і багато інших. Щоб їх спонукати до одобрення такої резолюції, на це треба б аж справжнього катаклізму.

Так розбираючи пропозицію Стассена, треба прийти до висновку, що вона в теперішньому часі нездійснима.

Микола Чубатий.

Українська демократія — слова та дійсність

В часі останньої світової війни, коли комуніфікація стояло в Америці на висоті своїх впливів, комуністи та їх попутники почали для ослаблення значення українського самостійницького табору певну пропаганду очернювання, закидаючи усім українцям - самостійникам проти демократичні нахили та симпатії до тоталітаризму, а зокрема нацизму.

Ця прокомуністична та протукраїнська пропаганда в деяких періодах останньої війни могла похвалитись певними успіхами. В роках 1942 та 1943 декого з українців, хоч був величезний брак робочих сил, викидали навіть з праці по фабриках, ніби за протидемократичне настанвлення.

В результаті комуністи та їх американські попутники досягнули те, що збудили серед певної частини американської публічної опінії українське самостійництво недовіра, як до антидемократичного елементу. Це упередження ще й донині не

цілком виповнене з американської публічної опінії!

Українські помічники в очернюванні українців.

Не слід закривати й цього, що комуністам та їх попутникам багато помагали очернювати український нарід нечисленні українці, що у своїх партійних засліпленню супроти українського брата іншої партійної краси, клеймили кожного, хто не був соціалістом, безвідповідально наїсмом та протидемократом. Ця робота на шкоду українському народу з боку тих кількох т. зв. „демократів“ принесла може більше шкоди українському імені, ніж праця червоних.

Скінчилася війна й до Америки стали напливати відомості про героїчну боротьбу Української Повстанчої Армії проти нацистичного та проти комуністичного тиранства; в очах американської публічної опінії українське самостійництво стало поволі реабілітуватися, як політичний рух, приязний демократичному

світові. Але скоро стали приїздити з Європи до Америки також і такі українські скитальці, що везли з собою партійні гризні. В Америці знов появилися „демократи“, що стали своїх братів, таких самих як вони, знов обвинувачувати в недемократичності. На сторінках преси розпочався галас за демократію, так, неначе це якась нова, невідомо евангелія для українців в Америці. Появилися професійні вчителі демократії. Річ ясна, що ця наука демократії приносить більше шкоди українському імені, ніж користи, бо збуджує серед американців давні підозріння, що такі ці українці видно недемократи, коли аж треба для українців вчителів та місіонерів демократії.

Саме ця аномалія принесена зі скитальщини приневолює автору тих стрічок розглянути справу української демократії дещо основніше, зокрема демократичні слова та менше демократичні діла професійних професорів від демократії. Інтерес українського народу вимагає справу цю розглянути від основ, бо з писем тих професійних демократів, нерідко з менше демократичним минулим, виходило б, що крім них та їх кількох приятелів нема поміж українським народом демократів.

Справу демократичності та недемократичності серед європейських українців в Америці та за морем розглядаю як українсько-американський глядач непричасний до партійної гризні серед нових імгрантів, будучи такого переконання, що партійні крамнички, принесені з Європи в Америку, бізнесу не зроблять. Автор є того погляду, що дикція на тему демократії серед українців не затримає американських українців, які вже навчилися цінити американську демократичну систему та науки демократизму не потребують.

В чім лежить істота правдивої демократії.

Відповідь на поставлене питання виглядає проста, а проте є сотки відповідей соціологів на це питання. Все ж таки всі погоджуються, що демократія це такий суспільний та політичний лад, в якому більшість громадянства свобідно виявленою волею вирішує остаточно всі справи громадського життя, шануючи одночасно чесні погляди меншин. Немов атмосферою кожної демократії це пошанування гідності людини, однак одній рівної, створеної Богом на образ і подоби Божі.

Рішальним чинником в демократичнім громадянстві є сам нарід, суверенний пан своєї долі на землі. Всі органи в

День національного обов'язку

В Кореї уже летить кров у першому ударі між світом волі і світом терору.

Всі народи спішають виявити свою допомогу демократії і свій спротив комунізму. Дорядча Асамблея Європейської Ради висуває засади об'єднання Європи для цієї боротьби. Генеральна Асамблея Об'єднаних Націй має зібратися незабаром і поставити чітку справу поділу світу на світ свободи і світ рабства.

Але ми, українці, не маємо місця в цих міжнародних зустрічах і ухвалях. Україна, що перші почала боротьбу за волю і досі не скорилася, — заступлена перед світом особою політичного паяца Мануїльського, який, очевидно, і на Генеральній Асамблеї О. Н. буде вмовляти в цілий світ, що Україна прагне московської диктатури і щаслива під комуністичним ярмом.

Таке становище не можна далі терпіти. Десь мусить бути сказане слово від справжньої України. Десь мусить прозвучати голос українського народу, — і то так, щоб його було чути найкраще. Проти голосу Мануїльського повинен прозвучати голос української спільноти в Америці, що обгрунтовано подасть світу правду про Україну.

Мусимо мати свою Всенародну Асамблею, свій масовий з'їзд, де б ми заявили свою підтримку Україні в її боротьбі проти червоних окупантів, і де б заявили себе по боці демократичнім громадянстві: це служу народу.

Демократичний лад записує історію насамперед у малих міських республіках Греції, однак ніде в цілій історії людства демократичний лад не найшов такого всестороннього примінення як в англосакських народів, зокрема в Англії, Канаді та Злучених Державах.

Американську демократію найкраще здефініював простими словами президент Авраам Лінколн, який сказав, що в демократичнім громадянстві влада мусить мати три прикмети: Вона мусить походити з народу, мусить бути встановлена народом та для народу.

Цю дефініцію слід присвоїти собі зокрема професійним демократам серед українців, яких демократія це доктринерство, а не кість від кости, кров від крові тої простої людини з мозолями на руках, серед важкої праці за плугом чи при фабричному станку, яку мав на думці Лінколн.

Демократія Лінколна вимагає, щоб провід нації був вста-

новлений самим народом з його власної волі та переконання. Тому провідник має тільки прислухуватись голосові маси. Чи вслухуються українські професійні демократи в голос маси, чи стараються зрозуміти її практичний простий хлопський розум, незаламаний доктринерством? Сумніваюся.

Кілька днів тому мав я спосібність говорити з одним із професійних вчителів від демократії на тему майбутнього ладу в Україні. На мою заввагу, що треба вслухуватися в побажання українського народу, прислухуватися до аргументів простого мужицького розуму, мій співбесідник розсміявся та сатирично заявив, що не можна прислухуватися до цього простого хлопського розуму, який, мовляв, поміг завалити Україну.

Можна б дискутувати над тим, хто саме завалив Україну 30 літ тому, однак автор тих стрічок має великий респект для мужицького простого розуму та його відчування, чого треба Україні. У англо-

Докінчення на стор. 3-тій).

Л. І.

М. Дмитренко.

МИХАЙЛИК

Оповідання з української визвольної боротьби наших днів.

ВІД РЕДАКЦІЇ: Оповідання „Михайлик“, видане в Україні нелегально для висвітлення українських повстанців, ми одержали до передруку від Мцен УПА при ЗП УГВР.

І. Михайлик дуже не любив дивитися, як жінки плачуть. Тому він і дозволив собі не послухати командира, що казав йому піти перед дорогою до мамі попрощатися і взяти дозвіл на відхід. Вправді Михайлик прийшов на своє подвір'я. Він постояв під дверима, але ввійти не відважувався. Тихенько підійшов до вікна. Мама ще не спала, вона сиділа за столом і латала його штани. Михайликові жаль зробилося мамі. Та в цій хвилині він подумав: „А що, як мама зараз устане, вийде чого на подвір, побачить мене і не пус-

ми дугами понад розумними очима, що й оправдувало його назву „Бровко“; він був виразно у найкращому настрою. Задку несміливо ступав Михайлик, босий, у білому льняному вбранні, нездичено споглядаючи зпід своєї колись чорної шапки, порудилої і із зломаним лашком. Направду тяжко було добуватися, що це розвідник. Місто якраз будилося. Потіки травневого сонця заливали доми і руїни, заглядали в вікна, порпаліся у куряві і радянських смітниках, викликали до життя десятки і сотні нуждарів, що купками брудного лахміття мертво лежали при тротуарах чи квартирували в воюючих грузах зруйнованих кварталів.

У місті недавно була „всіла“; всі члени підпілля та майже всі їх співпрацівники попали у в'язницю. У місті дали лашу арештування, шалів енкаведистський нічим не гомований терор.

Командир Сірий із своїм бравурним відділом УПА по-

становив провчити кривавих зарозумільців. Йому треба було лиш довідатися, де сидять усі останньо арештовані, що було суворо законспіровано з боку НКВД, та довідатися, скільки більш-менш у місті залоги і як вона розміщені. При крайній розконспірованості всіх зв'язків у місті, тереновий провідник ОУН Лоручин командирів Сірому як быстрого і відважного розвідника нікому не підозрілого Михайлика. Взимі цей провідник мав критичну у хаті Михайлика і цей не раз робив йому цінні послуги.

Михайлик дістав точні вказівки і пішов.

Пригнічений вагою своєї функції, б'ючись з думками, якнайкраще до неї зв'язався, Михайлик, сам не знає, як, опинився під будинком НКВД. В нерішучості він присів на підмурівку дратяної огорожі напроти і галився.

Будинок НКВД — це була однопверховка, доволі велика і гарна кам'яниця з городом, навколо обведеним високою

дротяною сіткою. Довкруги попри сітку були поприр'язувані великі собаки-вовчурі, що злісно крутилися на своїх ланцюгах. Михайликові здавалося, що всі вони дивляться на нього і немов кажуть: „Е, як би нам тебе дістати“. Крім цих, на подвір'ю перед домом бігало ще три не прив'язані. На брамі в будці стояв надутий стійковий, що позіхав раз-за-разом. У фіртку входили і виходили різні енкаведисти. Гладкі, виголені, „надушені“, косяві, косоокі і виспувати у скріплячих блискучих чоботах і „американських“ мундурах та в рідких рубашках і зимових ще „котіках“, з одним піддертим вухом, та всі жорстокі, надуті і злющі, зовсім, як їх собаки. Михайликові аж мороз іде по шкірі, як подумає, що власне він мусить з ними „зачіпатися“.

Один з енкаведистів прикидає до себе бурого собаку, що бігав по подвір'ю, та пустився до фіртки. Тут, минаючи другого, що входив, при-

станув і почав довгу голосну розмову. Собака присів біля нього і ждав. Десь узв'язав Бровко. Хвилину обидва собаки неприязно мовчки оглядали себе, та видно було, як їх розбирала злість. Бровко почав люто гарчати та кинувся на собаку-енкаведиста. Прибігли ще два собаки з подвір'я, а всі інші підняли страшний гвалт. Енкаведисти-люди почали собак розганяти. Та все було даремне, собаки клубом вкотились у подвір'я, де страшенно рвалися і жерлись. Михайлик зірвався був, та прикипів до місця, нездиченований, що йому робити. На хвилину гризня перервалася. Але Бровко не хотів уступитись, хоч його викидали. Енкаведисти-собаки теж рішили, видно, не йти на „нічию“. Противники зчепилися знову. Ціла гризня перенеслася кудись за кам'яницю, куди Михайликові вже не було видно.

Михайлик сів зажурилий. Пропав його Бровко на НКВД. Треба б йти туди, та страшно.

Михайлик постановив чекати. Хіба ж не дадуть закувати собаку, та й в'язня такого, хіба їм не треба.

Почекав Михайлик з чверть години, пів та вже й годину, а Бровка як не було, так і нема. Михайликові вже до плачу приходило, жаль же кидати лрятеля. Та й кортить таки зайти на це НКВД. Хто знає, може, таки побачив би що і довідався б, Михайликові шепче щось, що це прегарна нагода.

Вкінці Михайлик рішився. Він нишком перехрестився і далі до фіртки.

Тут визирив до нього стійковий:

— Тобі чого?

— Та пса.

— Каково „пса“?

— Та от тог жовтого великого, що ваші пси кусали — то мій!

— А ти чого свого собаку кусатись учиш? То вже „бандерівська“ наука. Ходи, ходи, тут тебе навчать. Ну, ступай, ступай до майора.

(Докінчення буде).

Дам'ян Горнякiewicz.

Перший з'їзд українських учених у Львові в 1848 р.

2)

II. Надаліш скріплення й поглиблення національної свідомості галицьких українців, а в парі з цим і на їх пізнішу організовану працю в ділянці науки й письменства діяли від тепер три фактори: 1) конспіративна діяльність тодішньої польської верхівки, 2) літературний рух на Великій Україні і 3) заснування „Матиці“ в західній і південній Слов'янщині. Пропаганда поляків, щоб притягати до їхнього революційного руху українську університетську молодь за цю різницю об'єднанню, мала деякий успіх, що — звичайно, — виявився для нас наскрізь шкідливий. Але з другого боку польська ірредента розбуджувала шляхом спротиву політичну зрілість нашої молоді. Перш усього поляки намагалися випробувати способи об'єднувати непокінчених для своїх намірів українців (ще від кінця XVIII ст.) в русофільстві, стягаючи на них таким чином поліційні репресії. Попри це польські повстання в 1830. р., а опісля в 1846. і 1848. р., виявили наглядно „боязливе“ ставлення українського населення до австрійської держави, за що губернатор гр. Стадіон об'явив українцям крім деяких автономних прав ще й віддачу княжого вінця й золотого хреста, вивезеного королем Казимиром Великим в XIV. в. з Львова до Кракова. Невдача варшавських повстанців з 1830. р., спричинила зріст польсько-українських антагонізмів, українська університетська молодь зареагувала на цю подію нескрипаною радістю, а з другого боку стала вже думати державницькими категоріями. Речником цих ідей став священник Василь Подолінський, розгорнувши свою широку політичну програму в надрукованому 1848. р., польською мовою і сприяваному проти поляків „Слові перестороги“. Одним із основних його постулатів було створення народницької партії, яка бажала би вільної, незалежної України, — партії, що змагала би до цієї мети прямо й безпосередньо, або через Слов'янщину. „Слово перестороги“ попередила ледви на декілька місяців „Відозва до Населення“ „Руської Ради“ у Львові, лише з вужчою, більш компромісовою програмою. Ці дві декларації є чи не найкращим доказом політичного напруження українського громадянства в Галичині. Це явище тим відрізняється, що процес національного відродження відбувався на тугошпирному терені у винятково несприятливих умовах, отже такий його вислід можна без перебільшення назвати блискучим. Безумовно — великий вплив на розбудження активності і на вироблення патріотичних почувань — зокрема нашої академічної молоді, — мали літературні твори, що діялися туди з Великої України. Це збірники народних пісень Церетєва, Макси-

мовича, Срезневського, далі „Енеїда“ Котляревського, поетичні Квітки-Основ'яненка, „Кобзар“ Шевченка й врешті граматика Павловського, вони були улюбленою лектурою по цей бік кордону. Ствердили це зрештою однозгідно Микола Устиянович і Яків Головацький у своїх промовах на з'їзді українських учених у Львові.

Цілий тодішній культурний і літературний рух у нас позначився наявними консолідаційно-політичними слов'янськими тенденціями. Зразком організаційної роботи для галицьких українців було заснування сербської „Матиці“ (в 1828. р.), а згодом чеської (1830. р.), далі відкрито ілірійської (1842. р.) і даламатинської (1847. р.). Головною метою цих установ було видання вартісних і потрібних книжок, при збірці грошових фондів від своїх членів. „Галицько-руська Матиця“ створено у Львові дня 29 травня 1848. р., правил-

ник цієї установи оприякував радним Іван Гуркевич, а її членами-основниками були крім нього ще й слідуючі священники-крилошани: Михайло Куземський, Іван Лотоцький, Михайло Малиновський, та зі світських громадян Лев Сосновський. Як дуже потрібною була „Руська Матиця“ у нас і як глибоке зрозуміння виявило її громадянство, свідчить найкраще факт, що негайно після заснування її зголосилися десятки осіб, бажаючи стати членами і зобов'язалися платити чималі — як на ці часи, — членські удріти по 50 австрійських гульденів (також ратами продав 10 років). В списку основників і перших членів „Галицько-руської Матиці“ знаходимо між іншими такі прізвища чужинців, як граф Аренор Голуховський (поляк, намісник для Галичини), Карло Гавлічек (чех, письменник і журналіст), далі з українців: львівський мітрополит Михайло Левинський, перемишльський єпископ Григорій Яхимович, але зголошувалися теж звичайні селяни: Андрій Диваковський (з Писочної, окр. Стрий), і Константин Посадський (с. Раків окр. Стрий), що негайно вплатили повний удріт 50 гульденів. Цілий фонд був призначений — очевидно, — на видавничу акцію.

(Далі буде)

Українська демократія — слова та дійсність

(Докінчення зі сторони 2-ої)

саксів „каммон сенс“ це відомо норма розумного поступування. Немає демократії там, де доктринерство а не воля та бажання народу рішають про громадський лад.

Вкінці влада народу, по словам Линкольна, має бути для народу. Вона не сміє спростувати інтересам народу та замість щастя нести народи до доктрини неволю та терпіння, як це є в червоному царстві.

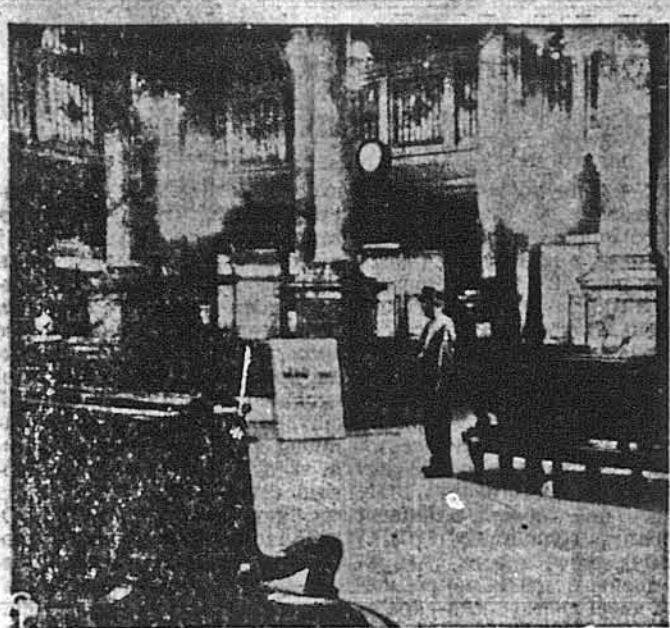
Приблизно таке розуміння демократії відображає, як пробу століть. За тих кількох соток літ громадянства англосакських демократичних країн присвоїли собі деякі прикмети, завдяки яким у них демократія справно працює. Вони стали для англосакської демократії моральним законом. Першим таким законом англосакської демократії це ненарушима заасада, що не зносить ніяких винятків, що всякий провід у громадянстві мусить кінчатися спирається на більшість членів громади. Ця більшість може бути більшістю одного голосу, може бути більшістю двох голосів, але все правити може тільки більшість, а не меншина. В Англії Етлі переміг національного героя Чорчила тільки маленькою більшістю, але він, а не Чорчил править сьогодні Ан-

глією.

Всупереч сподівань публічної опінії в останніх президентських виборах більшість дістав Труман, а не Дюї. Чорчил і Дюї прийняли цей присуд народу і для Чорчила його протівник є нині представником Англії, так, як для Дюї його президентом є Труман. Чи так само наші вчителі від демократії склонні покорятися волі більшості українського громадянства? А це кінчатися в демократії!

Другою прикметою англосакської демократії є те, що провід народу, влада, мусить відзеркалювати кожноразу волю народу, загалу. Тому в англосакській демократії вибори відбуваються часто, постійно випробовується чи вибрану владу нарід хоче зберегти чи її змінити. І це зовсім справедливо. Життєві обставини змінюються і провід, який сповняв свої завдання добре тому три роки, нині може їх вже так добре не сповняти. Вінстон Чорчил урятував в часі Другої Світової Війни британську імперію і здавалося, що він буде вже десятиліттям лідером Британії. Але англійський нарід сказав своє слово і герой Чорчил мусів уступити. Прийшов новий вибранець народу.

Коли так було з удачником Чорчилом, то щож тоді говорити про національний провід, що не мав такого щастя, як Чорчил і не був удачником. Що має робити провід, що під його владою на нарід при-

СТРАЖА НА ЗАЛІЗНИЦІ опорожнив цілком і цей залізничний двір в П'єтсбурзі, в іншому випадку завжди залюднений. Тільки самітний сторож глядить аби не трапилось яке протизаконня.

ВІСТІ З УКРАЇНИ

(Нотатки з совєтської преси)

„ГНІВОМ ПАЛАЮТЬ НАШІ СЕРЦА“

Акція „за мир“, яка охопила всі простори СРСР, перетворилася у виразну воєнну нагірку. Совєтська пропаганда, і без того повна лайок на „англо-американських імперіалістів“, повністю перейшла на рейки воєнної підготовки. Сторінки совєтських газет українською мовою ще більш переповнені текстами резолюцій, схвалюваних на урядових вічах „на захист миру“, статтями, які „розкривають хижачіє обличчя гнилого заходу“.

В тому відношенні дуже пі-

йшла катастрофа? У демократичних громадянствах такий провід з природи річі сам уступає, щоб не наразити нарід на нову катастрофу. Все ж таки останнє слово за народом, за масою. Не інакше може бути і серед українців, коли до них апелюється узяти такий чи другий національний провід.

Третьою прикметою активної демократії це глибоко вкорінене почуття „правовості“. Воно тільки там можливе, де громадянство немає сумніву, що його провід не виявляє волі більшості громадянства. Для англосаків правом є не тільки закони ухвалені парламентом, але навіть — зарадження поліція. Воно одначе можливе тільки тоді, коли загаль переконаний, що той поліцей став сторожем безпеки демократичним процесом з волі більшості.

Щоб засвоїти собі такі тверді основи для демократії на це треба було століть. Англосакська демократія є вислідом вікової боротьби народу за свої права починаючи від часів „Magna Carta Libertatum“ в другій десятиці 13-го століття. Розуміння англосакської демократії перші американські поселенці засвоїли собі ще на рідній землі й привезли їх за море.

(Докінчення буде).

НАРАДА ПЕРЕДОВИХ ЖІНОК

В залі верховного совєту УССР 10.7 розпочалася і продовжувалася декілька днів нарада жіночого активу західних, Ізмаїльської та Закарпатської областей України. На нараду прибули голови жіночих рад колгоспів, завідувачі відділами обкомів і райкомів партії по роботі серед жінок, статистики, всього 800 людей. Народи відкрив секретар ЦК партії Назаренко. З промовою „про піднесення ролі жінок у боротьбі за зміцнення колгоспів“ виступила комуністка Т. Санько. Доповідка виявила, що в усіх цих новостворених совєтських областях 62 жінки очолили колгоспи, 8 тис. працюють членами колгоспних правлінь, 136 завідують тваринницькими фермами, 190 жінок стали трактористами, 42 — комбайнерками і 116 помісниками комбайнерів. За всі ці „привілеї“ від колгоспного жіноцтва совєтська влада вимагає найтіснішої співпраці „у справі зміцнення колгоспного ладу в західних областях“.

А ПЕРЕБОЙ ВСЕ Ж ІСНУЮТЬ. Не дивлячись на постанови ЦК, як виникає, з совєтської преси, збирання і вивіз хліба не йде зовсім гладко. В багатьох колгоспах не приступили в час до жнив, зерно затримується на токах, псується. В одному колгоспі „Червона поляна“ на току ослило кілька тисяч пудів зерна... На купках, без ніякого накриття, просто на дворі лежать цілі поклади нечищеного зерна.

В ЧЕРНІВЕЦЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

лення „політичних наук“ відбулася міжобласна студентська конференція. Метою наради було, звичайно, поглиб-

СІЛЬКОРИ КИЇВЩИНИ

в минулому місяці мали свої наради у Києві. В нарадах брало участь 600 людей. Політруки навчали їх, як уживати дрібних часописів на те, щоб „вести трудящих до комунізму“, як наснажувати до непосильної праці у жнивях та до підписування „мирних заяв“.

(У. Думка).

The Family Next Door...

By Post Day

"Thank Goodness the stores all have telephones!"

● When you stop to think of it, Mom, there are few places you can't reach by telephone today! During the past 5 years we've added more than 600,000 telephones here in New Jersey... and more are being installed every day. Yet, though you can call more people—and more people can call you—the cost of

telephone service has increased less than most other things you buy today.

Wait at Least a Minute to give the person you're calling an opportunity to answer. That's always good advice, and especially good these days when so many people are out-of-doors, away from their telephones.

NEW JERSEY BELL
TELEPHONE COMPANY

УВАГА! НЮ БРІТЕН І ОНОЛІЦІ!

УКРАЇНСКА ПРААОСЛАНА ПАРАФІЯ ПРЕС.

ДІВИ МАРІ В НЮ БРІТЕН, КОНН.

— улаштує: —

ВЕЛИКИЙ ПІКНІК

В НЕДІЛЮ, 27. СЕРПНЯ 1950 Р.

(SUNDAY, AUGUST 27, 1950)

В SCHUETZEN PARK, BARNSDALE

Початок о годині 1. пополудні.

До танців приграватиме AL SOJKA і його Радіо Орк.

Гарна забава! Ріжні несподіванки!

Просить о численну участь — Комітет.

УВАГА! АСТОРІЯ, Л. АЙ., І ОКОЛІЦІ!

БР. СВ. О. НИКОЛАЯ, ВІД. 5 У. Н. СОЮЗУ

— улаштує: —

ВЕЛИЧАВИЙ ПІКНІК

В НЕДІЛЮ, 27. СЕРПНЯ (AUGUST 27), 1950

(August 27, 1950)

В ЧЕСЬКІМ ПАРКУ І ГАЛІ, Astoria, L. I.

29-19 — 24th Avenue

Парк отворений від 10-тої години рано.

Музика Добіра. Вступ 75 центів.

Врательство св. О. Николая запрошує всі Врательства, Товариства, Сестрицтва, Клуби і інші українські загал до участі в найкращій спільній молодіжній і старшій Асторії, Л. Ай., з Нью-Йорку, Брукліна і околиць. На пікніку в просторій галі буде пригравати першорядна оркестра під провідом Steve Dremuk. Пікнік відбувається без різниці на погоду.

За повне задоволення ручить — Комітет.

УВАГА! УКРАЇНЦІ НЮГЕИВЕНСЬКОЇ ГРОМАДИ!

Повідомляємо, що.

В НЕДІЛЮ, 27. СЕРПНЯ 1950 Р.

— відбудуться: —

ЗАГАЛЬНІ ГРОМАДСЬКІ ЗБОРИ

в справі набуття У. Н. Дому в Нью-Гейвен, Канектикот.

Збори відбудуться о год. 10:00 А.М. зараз по Службі

Вожій, в селі церковній, 127 Парк ул. Нью-Гейвен.

Просимо о масову участь!

ЗА КОМІТЕТ:

Константин Марущак, Іван Голубович, Іван Будиц.

УВАГА! ЛОРЕЙН, О., І ОКОЛІЦІ!

УКРАЇНСКА ПРАВОСЛАВНА ПАРАФІЯ

ПРЕЧ. ДІВИ МАРІ В ЛОРЕЙН, ОГАПО

— улаштує: —

В НЕДІЛЮ, 27. СЕРПНЯ 1950 Р.

(SUNDAY, AUGUST 27, 1950)

ТОРЖЕСТВЕННИЙ ПРАЗНИК

Торжественна Служба Божа почнеться в годині 10:30

при співучасті доколичинних священників та місцевого

священника при вул. Іст 34 і Герл. — По Службі сільський

обід в Словацькій аудиторії, вул. 31 і Перл.

По обіді відбудеться КОНЦЕРТ, а по концерті ЗАБАВА

З ТАНЦІМИ при добрій оркестрі.

На це торжество запрошується слідуючі громади:

Шерон, Па.

Нью-Кесл, Па.

Ботлер, Па.

Арнолд, Па.

Ембридж, Па.

Моніссен, Па.

Клівленд, О., і околиці.

З пошлагою — Комітет Празнику.

ЛІГА УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ ПІВНІЧНОЇ АМЕРИКИ

УЛАШТУЄ СТАРАННЯМ

Українського Комітету Мітрополітальної Округи

МУЗИЧНИЙ І ТАНЦЮВАЛЬНИЙ

ФЕСТИВАЛЬ

3-го ВЕРЕСНЯ 1950, в год. 2:15 пополудні

CARNEGIE HALL

57TH STREET AND 7TH AVENUE • NEW YORK

КВІТКИ: \$3.00, \$2.40, \$1.80, \$1.50 до закупна в:

СУРМА, 11 Іст 7-ма вул.; НАШ БАЗАР, 151 Елсено А. в Нью-Йорку

„СВОБОДА“, 81-83 Гренд Ст., Дарелл Стріт, Н. Дж., або пишіть до

Ukrainian Metropolitan Area Committee, Hotel Commodore, New York City

• ЙОСИПА ЧУЧМАН, 17-ЛІТНІЯ СКРИПАЧКА •

ВИІМКИ ЗІ „ЗАПОРОЖЦЯ ЗА ДУНДІМ“ З МАРІЄЮ ЛІСОГІР

• МАРІЄЮ БОДНАР - ОСИПОМ СТЕЦУРОЮ - ПЕТРОМ ТАРЬЄМ •

ЗАКЛИК

МУЗЕЮ-АРХІВУ УВАН В СПРАВИ ОБОВ'ЯЗКОВИХ ПРИМІРНИКІВ УСІХ ВИДІВ ДРУКУ ДЛЯ ЦЕНТРАЛЬНИХ УКРАЇНСЬКИХ КНИГОСХОВИЩ

Українська Вільна Академія Наук (УВАН), продовжуючи роботу Українського Музею в Празі заснувала в 1945 році Український Музей Архів УВАН в Авсбурзі (пізніше — в Ляпгаймі, нині в Нью Йорку).

Одним з основних завдань Музею-Архіву УВАН було збирання обов'язкових примірників всієї друкованої продукції української еміграції для майбутніх і сучасних централізованих українських книгозбирань.

Зростаючі потреби забезпечення цих книгозбирань комплектами наших видань примушували Музей-Архів збільшувати число обов'язкових примірників, з шостої довішши його тепер до 12.

До 1950 року Музей-Архів за допомогою своїх філій в Німеччині намагався в централізованому порядку як найповніше перевести цю роботу. З 1950 року, в зв'язку з переїздами як основних збірок Музею-Архіву УВАН так і його філій, довелось централізувати цю справу, перекладаючи на всі українські установи, видавництва, редакції та окремих видавців і авторів обов'язок надсилати за свій коштів цих обов'язкових примірників безпосередньо до тих сховищ, що встановлені тепер як постійні чи тимчасові місця переходування зібраних матеріалів.

Ці адреси такі:

ПОШУКУВАННЯ

Більшість членів еміграційного Об'єднання Молочарських Працівників виїхало з Німеччини в різні країни. Щоби надаліше задержати організаційний зв'язок, прошу всіх кол. молочарських працівників подати свої нові місця замешкання на мою нижче подану адресу:

WASYL KAMINSKY
337 S. Chester St.
Baltimore 31, Md., U.S.A.

Пошуку свого вуйка ФЕДОРА ВРИЛІЧА зі села Лінивка Велика, повіт Старий Самбір, Галичина. Вийшов з дому ще перед першою світовою війною. Моя адреса:

ПЕТРО МАТИКОВИЧ
170 Blackstone St., Providence 5, R. I.

Пошуку титку МАРІО САТУР, котра виїхала перед першою світовою війною до Америки, і ІВАНА ДРЕВЕЦЬКОГО, котрий виїхав до Америки по першій світовій війні, обидва зі села Дверник, пов. Сянік, Галичина. Я є КУХАРІК МАРІЯ, дочка Василя і Анни з дому Кухарик зі села Дверник, пов. Сянік. Зголошення слати на адресу:

WASYL HNATYK

Oakdale Jersey Farm, Rt. 1.

Joshua, Texas

Хто знає адресу ЯРОСЛАВА ВАВРИКІВ з Бережан, або які відомості про нього, прошу ласкаво повідомити на адресу:

MYKOLA WAWRYKIV

2834 Elliott St., Baltimore 24, Md.

СТАХОВА ТИМОТЕЯ і АННУ з Добричів коло Львова, пошукує ЗОФІЯ ТЕХЛЮБЕЦЬ адресу:

258 WEST THAMES ST.

NORWICH, CONN.

АСТМА

ХВОРІ НА ЦЮ ДОШКУЛЬНУ НЕДУГУ ЗНАХОДЯТЬ ПОЛЕЖИШУ В ТЕРПІНІЯХ ВІД НЕІ

Нову надію на полегшу від приступів задихки (астми) додає тепер в повідомленнях про успіхи застосування палятичних рецептів, що діють на полегшення віддіху. Чоловіки і жінки, які раніше в наслідок астми зазнавали важких терпів від кашлю і задихки, тепер стверджують велику полегшу від цього лікарства. PROMETIN коштує \$3, але це є дуже дешево, як звикати на наслідки, і виносити лише кілька центів за дозу. (Увага — заживати тільки згідно з приписом). PROMETIN продається з точною гарантією звороту грошей.

Завдяки окремому договору, читачі цієї газети можуть одержати PROMETIN по знижених цінах. Вистачить вислати повідомлення до SUM-LAR CO., Dept. A-295, 2700 Church Ave., Brooklyn 26, N. Y., і дистанційно дві три-доларові пакети за тільки \$5, отже \$1 дешевше ніж звичайна ціна. Не посилайте грошей! Заплатите поштареві при доставі.

Ім'я _____

Адреса _____

В Центрі Укр. Кошолів в Нью Йорку. Коло школи св. Юрія.

УКРАЇНСЬКЕ ПЕРЕВОЗОВЕ ПІДПРИЄМСТВО

В. Е. Богачевський • VEB-OK • О. Клофас

208 E. 6th St., N.Y.C. Tel. OR. 3-2484

Досягнення українського маляра в Італії

Від червня до жовтня ц. р. відбувається у Венеції XXV щорічній виставі творів мистецтва, в якій взяли участь цього року 23 нації. Вперше бере в ній участь український мистець. В офіційному каталозі зазначено:

„Залю XX, чужинецькі мистецтва, що перебувають в Італії: Джованні Кураха, Сердика (Львів, Україна), народжений 26. 3. 1909, перебуває в Медіолані. Ч. 5. „Місто вночі“. 1949.

Про цей образ олійними фарбами, величиною 120X75 см., буде мова нижче. Тим часом досить згадати, що він відкрив двері вистави для українського мистецтва. Це було не легко.

Із 3.800 мистців, які зголосилися на виставку, було прийнято лише 250. Жорі, складене з 5 визначних мистців, було, очевидно, дуже суворе. Намагання комуністів захопити влаштування вистави в свої руки, відбито, і павільони московський та окупованих Москвою народів залишилися замкненими. Ця ж обставина причинилась, очевидно, до того, що й твір українського маляра було оцінено безсторонньо. Знайшовся він в дуже блискучім інтернаціональному оточенні.

Венеційська „Біеналле“ є подією в мистецькій культурі світу, якою займається докладно як італійські, так і преса інших країн, заступники на виставі.

Не можна обминувати професора Івана Кураха, що його образи відомі в країнах, де він влаштував свої вистави, особливо в самій Італії та в Швейцарії, ніж в українських середовищах. Його участь у виставах малярства у Львові і Варшаві припадає на початки його мистецького розвитку і навчання, яке він закінчив у Медіолані.

Спостерігаючи кидается у вічі яскраво виявлена особиста оригінальність, щирість відчуття й вияву та настрівність малюнків І. Кураха. Ці прикмети здобули йому признание італійців. Такі його образи, як „Танок гудулі“ та „Прочани“, звернули на нього увагу перед війною увагу мистецьких кіл Італії.

Війна, в якій І. Кураха взяв участь, як воля італійської армії, дала йому змогу оглянути Україну в найбільш трагічний добі її історії. Шкіди, пороблені ним в часі походу, затрапились при відступі, але не враження, як можна було бачити на численних образах на виставах в Берні, Женеві, Цюріху, Генуї, Римі. Поодинокі образи виставлялися в вітринах мистецьких магазинів Женеві. Великий його образ, значної мистецької вартості, прикрашував бюро Міжнарод-

ного Комітету Червоного Хреста в Женеві. При кожній виставі зазначувалося в каталогах і в оголошеннях національність маляра. Ще більше виявлялась вона в темах образів та їх трактуванні. Непереможне враження на глядачів, як можна було ствердити на основі численних критичних статей фахівців швейцарської та італійської преси, робили безмежні засніжені простори, зруйновані оселі, валки втікачів під низьким похмурим небом. Особливо виділялися образи бо-свого життя, групи іздців в непереможній русі вперед, спільним з могутніми подумками снігові, напівапорошені снігом постаті воїнів в окопах, довгі низькі їх, зникаючі в зимовій мряці, та інші. Психологічна аналіза образів цього роду спонукала одного визначного італійського критика до філософських міркувань про фатальність, виявлену не лише в останній війні, а й у сучасній життій людської спільноти загалом.

В останніх роках набрала творчість І. Кураха, що визнається непересічною працьовитістю, більш зрівноваженого характеру, більшої барвистості, більшої різноманітності тем, як з українського, так і з сучасного чужинецького життя.

„Місто вночі“, образ, що здобув українському малярству прийняття до „Біеналле“ у Венеції, є одним з найбільш типових для нього. Зображено на ньому вулицю в перспективі кількох невеличких будинків з обох її боків, якогось передмістя чи малого міста, освітленого лише світлом місяця. Викликає образ більше враження фатальності й очікування неминучого, ніж спокійно вулиці без жодного живого створіння на ній. В кожній з будинків замкнено долю його мешканців, відокремлених у сні один від одного. Настрівність образу і значний психологічний ефект освітлених найменшими засобами, дуже далекими від кожної примітивності, спонукав, очевидно, і членів жорі поставити образ проф. І. Кураха поруч із творами визначніших малярів світу. Участь у „Біеналле“ відкрила нашому мистецтву поважні ложливості для дальшої праці.

М. Бродович

(Українець - Час)

Evergreen 3-4416 — 4450 72-74 Box Street Brooklyn, 22, N. Y.
MAPLE COAL & COKE CO.
Anthracite FUEL OIL Bituminous
NEW SPRING PRICES IN EFFECT
ORDER NOW
Українське підприємство ФЕДЬКА КУДЛАК OIL BURNERS SALES & SERVICE

ЧИТАЙТЕ І ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ!

Одиний журнал сатири та гумору в Америці

„ЛІС“

під редакцією відомого мистця і карикатуриста

ЕДВАРДА КОЗАКА

Передплата „Ліса“ на цілий рік тільки \$3.00

„THE FOX“, P. O. Box 394 Cooper Sta., New York 3, N. Y.

ПЛИВАК-ПЕРЕМОЖЕЦЬ. Ститання Гасан Абд Ель Регім радісно підніс руки, відповідаючи на привітання великого гурта людей, що зібрався в Довер, на англійському березі Ламаншу, очікуючи пливальників з французького боку. Регім встановив новий рекорд, перепливши Канал за 10 годин 1 52 хвилини. Йому припало теж \$2,800 нагороди, що й призначили переможцеві лондонські газети.

АВСТРАЛІЯ ДІСТАЄ \$100,000 ПОЗИЧКИ.

Вашингтон. — Міжнародний Банк для Відбудови й Розвитку призначив \$100,000,000 позички для Австралії. Загальне здивування викликав поспіх, з яким таку позичку ухвалено. Звичайно в таких справах ведеться переоворі цілими місяцями, а в теперішнім випадку позичку ухвалено 22 дні після відвідів австралійського прем'єра Роберта Гордона Мензіса у Вашингтоні.

“For the Finest in

Ukrainian American DANCE MUSIC

HIRE

RUSS BINERT & Radio Recording Orchestra

Recorded on Sonart and Deluxe Records

452 SOUTH 13th STREET,

NEWARK 3, N. J.

Phone Bigelow 8-7855

SPECIAL FORTHCOMING AFFAIRS TO WATCH FOR IN 1950:

- AUG. 27 — Ukrainian Picnic at Montgomery Hall on 123 Montgomery Ave., in Irvington, N.J.—3:00 p.m.
- SEPT. 2 — Ukrainian Dance at Ukrainian Hall in Great Meadows, N.J.—9:00 p.m.
- SEPT. 3 — Polka Picnic at Our Lady of Fatima Church on Stelton Road in New Market, N.J.—5:00 p.m.
- SEPT. 9 — Polka Dance at Polish National Home on 16th Ave. & Speedway, Irvington, N.J.—9:00 p.m.
- SEPT. 23 — Ukrainian Dance at St. George's Auditorium on 217 East 6th St., New York City—9:00 p.m.
- SEPT. 30 — Ukrainian Dance at St. George's Auditorium on 217 East 6th St., in New York City—9:00 p.m.
- OCT. 7 — Ukrainian Dance at St. George's Auditorium on 217 East 6th St., in New York City—9:00 p.m.
- OCT. 14 — Ukrainian Dance at Ukrainian Center on 180 William St., Newark, N.J.—8:30 p.m.
- OCT. 21 — Ukrainian Dance at Ukrainian Church Hall on 679 So. 19th St. & 18th Ave., in Newark, N.J.—8:30 p.m.
- OCT. 28 — Polka Dance at Polish National Home on 300 Roselle St., Linden, N.J.—9:00 p.m.
- NOV. 4 — Polka Dance at Slovak Sokol Hall on 358 Morris Avenue in Newark, N.J.—9:00 p.m.
- NOV. 11 — Ukrainian Dance at Ukrainian Church Hall on 679 So. 19th St. & 18th Ave., in Newark, N.J.—8:30 p.m.
- NOV. 22 — Ukrainian Dance at Ukrainian Hall on 216 Grand St. in Brooklyn, N.Y.—9:00 p.m.

OTHER DATES TO BE RELEASED VERY SHORTLY

Please do phone me as soon as possible if you want my orchestra to play for your affairs, in order to avoid disappointment. This pertains to all committees of various organizations who have booked me in the past and now in the present time. I am still taking bookings for dances, weddings, banquets, etc. for the dates still open as of now. Watch the advertisements in the Svoboda for the new releases of our Polka Records, which will be released early this fall. I also want to thank everyone on the different committees for dances, picnics, etc. for their fine cooperation and consideration.

Hoping you can attend most of our dances I remain,

Musically Yours, — ЯРОСЛАВ БІНЕРТ.

„СОЦІОЛОГІЧНА І ЮРИДИЧНА ЯКІСТЬ НОВОЧАСНИХ ДИКТАТУР“

На таку тему виступить доповідь д-р М. Стахів в суботу 26 серпня в 2.15 п. н. на першому зібранні Комісії Права й Суспільних Наук в Н. Т. III, 50 Чорч Ст., 252 кімната, Нью Йорк.

Пальміро Тольятті, провідник італійських комуністів, відніс легкі покарання в автомобілюемому випадку, що його зачинив його власний шофер, оминаючи вантажне авто.

Британський суд в Німеччині засудив одну „фройляйн“ на шість років ув'язнення за шпигунство, — правдоподібно в користь большевиків.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Місячні збори Тов. ім. С. Пилтори, від 189 відбудуться 26 серпня в год. 4-й попел, на площі Укр. Прав. Автокефальної Церкви при 1838 Germantown Ave. Багато членів залитають з місячними вкладками, тому проситься прийти й вирівняти вкладки, бо впротитому разі будуть суспендовані. На зборах теж буде обговорена справа продовження курсів англійської мови. Хто бажає навчитися англійської мови, той повинен прийти на ці збори, щоб можна було обговорити найвідповідніші дні і години на науку. — В. Васюк, гол.; І. Харамбура, секр. В. Костюк, кас.

НЬЮ ЙОРК, Н. Й. — Відділ 204 повідомляє своїх членів, що піврічні збори відбудуться в суботу, 26-го серпня, в год. 8-й вечір, в салі укр. прав. церкви, 334 1ст 14, вулиці Нью Йорку. Прохастесь членів, що це не заплата своїх внесків, щоб це зробили негайно. Водночас прохастесь платити також доплату на орган „Свободу“, бо вірте, що в нас нема можливості писати листи та перекувати кожного про коженість щодо „Свободи“ та її фінансування. Коли наш відділ за час свого існування дав десятки тисяч на народні цілі, то хочемо вірити, що наші члени виконують свій обов'язок щодо свого дорогого органу „Свободи“. — П. Марко, предс.; В. Гасій, секр.

Виграза дол. 115,000 від корабельного підприємства Істмій Стімшп Компані вдова по морю Опал Л. Нейлор, який згинув у службі. Апеляційний суд в Нью Йорку заявив, що більш одяково дошкульний, як для мільйонерів так і для робітників.

MIAMI, FLORIDA

МАСЛО КІМНАТИ ДО ВІНАННУ.

Місячно-460 тижнево.

Пам'яті або їдте прозо до:

Mr. & Mrs. M. SZPAK

257 N. E. 17th TERRACE

MIAMI 32, FLORIDA.

Phone 82-2692.

КНИЖКИ — ЖУРНАЛИ

БАТЬКИ! МАТЕРІ! Чи Ваша дитина с вже передплатником „Свободи“, а тимсамим членом братства юних читачів? Коли ні, то це сьогодні вишліть тільки 3 дол. як річну передплату на цю єдину українську дитячу бібліотеку, що й видає для Ваших дітей ОПІД — Об'єднання Працівників Дитячої Літератури. При замовленні подавайте вік і адресу дитини. Адреса Т-ва:

„YEVSHAN-ZILLA“

Youth Books Publishing

217 Dalhousie St., Toronto, Ont., Can.

Професійні оголошення

Dr. S. CHERNOFF

223 — 2nd Ave., (Cor. 14th St.) N.Y.C.

Tel. GRamercy 7-7697

Острів догочасні недуги чоловіків і жінок. Шкірні. X-Ray. Роздуться жиді лікуємо без операції. Переводимо аналізи крові для супружних дозволів. — Офісний години: П'ятниця від 10 рану до 6:45 вечір. В суботу від 10 рану до 1. попел. В неділю замкнено.

Lytwyn & Lytwyn

UKRAINIAN

FUNERAL DIRECTORS

Our Services Are Available Anywhere in New Jersey

801 SPRINGFIELD AVENUE

NEWARK, N. J.

ESsex 5-5555

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

заридає погребани по \$150

щодня так низький як

ОБСЛУГА ЧЕСНА І НАЙКРАЩА

JOHN BUNKO

Licensed Undertaker & Embalmer

437 E. 5th ST., NEW YORK CITY

Dignified funerals as low as \$150

Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Занимається похоронами

В БРОНКС, BROOKLYN, NEW

YORK І ОКОЛИЦЯХ

129 EAST 7th STREET,

NEW YORK, N. Y.

Tel. ORchard 4-2568

REASSURED BY RETURNING DAYLIGHT, THE BIG MURDERER STARTED DOWN TO REGAIN HIS PROVISIONS---

З настанням ранку великий вбивник почав відискувати свої харчові засоби...

---WHILE RANDY AND DEANE GRATEFULLY PARTOOK OF THEIR MYSTERIOUSLY APPEARING BREAKFAST.

...а між тим Ренді й Діана радісно втішалися сніданком, яке падало до них таємничо.

TARZAN, HAVING TEMPORARILY FED THE OBJECTS OF HIS PITY, STARTED ON THE TRAIL OF THEIR PERSECUTOR.

Тарзан заспокоїв хвилю людей, якими опікувався, і пустився слідом їхнього во-рога.

BUT ALREADY CURIOUS EYES WERE FOLLOWING EVERY MOVEMENT OF BIG LOUIE.

Але вже тоді цікаві очі під-глядали кожен рух Великого Луї.